

Beslut

**efter kvalitetsgranskning av arbetet med att främja
ett positivt skolklimat vid Montessori Mondial i Lund
med huvudman Pysslingen förskolor och skolor AB**

Inledning

Skolinspektionen har med stöd av 26 kap. 19 och 20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en tematisk kvalitetsgranskning av Montessori Mondial i Lund. Syftet med denna kvalitetsgranskning är att granska arbetet med att främja ett positivt skolklimat och elevernas sociala samspel där hela skolan involveras i arbetet, med fokus på årskurserna 7-9. Detta omfattar hur lärare och annan skolpersonal arbetar med att främja ett positivt skolklimat, och hur rektorn arbetar strategiskt för att främja ett positivt skolklimat.

Skolinspektionen gör en samlad bedömning utifrån de kvalitetskriterier som tagits fram för granskningen. Skolinspektionen bedömer verksamhetens kvalitet i tre nivåer, hög kvalitet, hög kvalitet i flera delar och låg kvalitet. Om Skolinspektionen bedömer att ett utvecklingsarbete behövs för att höja verksamhetens kvalitet inom någon frågeställning anges ett eller flera utvecklingsområden. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs då av huvudmannen.

Beslut

Skolinspektionen bedömer att framtagna kvalitetskriterier uppfylls vid Montessori Mondial i följande utsträckning:

Lärares och annan skolpersonals arbete med att främja ett positivt skolklimat

Lärare och annan skolpersonal arbetar i flera delar med att främja ett positivt skolklimat, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande område:

- Lärare och annan skolpersonal behöver arbeta aktivt och medvetet för ett tydligt och stöttande ledarskap samt arbeta för att skapa ett positivt skolklimat under hela skoldagen samt involvera eleverna i arbetet.

Rektorns strategiska arbete för att främja ett positivt skolklimat

Rektorn arbetar i flera delar för att främja ett positivt skolklimat, men utvecklingsområde finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande område:

- Rektorn behöver utveckla det främjande arbetet för att skapa ett positivt skolklimat och se till att det får genomslag i den vardagliga verksamheten.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast **fredagen den 9 oktober 2026** redovisa till Skolinspektionen vilka åtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena. Som stöd för redovisningen bör bifogad mall användas.

Redogörelsen skickas via e-post till dokument.goteborg@skolinspektionen.se. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr 2025:10 876) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömningar

Nedan framgår vad som ligger till grund för Skolinspektionens bedömning inom respektive frågeställning.

Lärares och annan skolpersonals arbete med att främja ett positivt skolklimat

Inom detta område granskas lärares och annan skolpersonals arbete med att eleverna ska trivas och vara trygga i skolmiljön, under hela skoldagen. Det innefattar hur lärare och annan personal arbetar relationsfrämjande och i sitt ledarskap agerar tydligt och samtidigt varmt, omtänksamt och stöttande. Området inkluderar även hur personalen arbetar för att eleverna ska involveras så att de ges möjlighet att utveckla sin förståelse för vad ett positivt skolklimat innebär. Härtill granskas om det sker ett arbete, med gemensamma arbetssätt och aktiviteter, som utvecklar skolklimatet.

Skolinspektionen bedömer följande: Lärare och annan skolpersonal arbetar i flera delar med att främja ett positivt skolklimat, men utvecklingsområden finns. Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit i intervjuer med rektor, lärare och annan personal, elever, observationer av skolmiljön samt inkommen dokumentation.

Ledarskap och relationsarbete

Granskningen visar att personalen i viss utsträckning arbetar med elevrelationer utanför klassrummen men att det varierar mellan vuxna hur tydliga de är i sitt ledarskap i arbetet för ett positivt skolklimat. När högstadieläverna kommer till skolan möts de av en personal som välkomnar dem hjärtligt och genom att tilltala eleverna med namn. Det är inte så många lärare ute bland eleverna på morgonen eller på rasterna, utan

eleverna möter sina lärare i dörren till klassrummen. Eleverna säger att de har en annan sorts relation, mer undervisningsorienterad, med lärarna än med annan personal, men de vet att lärarna vill dem väl. Det förekommer en del skojbråk och knuffande bland eleverna, såväl som en del negativt språkbruk under raster. I skolans elevcafé, som dels fungerar som uppehållsrum, dels är öppet en lunchrast i veckan, finns få eller inga vuxna och det blir ibland stök och oro där. På lunchrasten finns dock personal i matsalen och de både äter tillsammans med eleverna och övervakar hur stämningen är samt agerar omgående och löser situationer som uppstår, med inblandade elever. Det finns en balans mellan ordning och reda och omsorg, och lärarna agerar i huvudsak rättvist, även om de elever som brukar busa oftare får tillsägelser än andra elever. Eleverna säger att det känns rimligt, men deras lärare förklarar sällan varför en konsekvens blir som den blir. Detta innebär att eleverna inte alltid förstår lärares bevekelsegrunder för varför caféet håller stängt, varför de alla straffas med borttaget schackspel om någon har slarvat bort spelpjäser, eller varför en toalett stängts permanent för alla.

Personalen har några strategier för att arbeta för ett positivt skolklimat, och de involverar delvis eleverna i arbetet. I skolans Plan mot diskriminering och kränkande behandling, PMDK, deltar eleverna som en remissinstans för att utvärdera föregående års utvecklingsmål och insatser för att förbättra skolklimatet, även om eleverna inte är aktiva i att definiera målen. Eleverna får inför varje läsår skriva under ordningsregler som kommer från rektorn, vilka går igenom av mentorerna i början av läsåret och då talar de också om vikten av att följa reglerna. Årskurs 7 har värdegrundsarbete var tredje vecka utifrån ett specifikt metodmaterial som fokuserar på att stärka ungas psykiska mående vilket främst handlar om studiero och lärande, men även lite om vikten av ett positivt skolklimat. De diskuterar också diskrimineringsgrunderna, rättigheter och skyldigheter och respekt för andra, med sina mentorer med jämna mellanrum under läsåret. Eleverna uppger att de därutöver, tillsammans med sina lärare, diskuterar respekt för olikheter under en temavecka om relationer, sex och samlevnad varje år och på förekommen anledning kan det även ske på mentorstiden. När bråk uppstår finns en konsekvenstrappa som eleverna känner till och lärarna har pratat med dem om. Skolan har haft problem med ett negativt språkbruk, något som lärarna försökt stävja genom att jobba med cases och diskutera med eleverna hur man bör uttrycka sig och bete sig i olika situationer. Även om ett aktivt arbete har försiggått för att stävja just kränkande och nedvärderande uttryck, svordomar och sexistiska uttryck, kan det fortfarande hända att ett felaktigt språkbruk förekommer. Mentorerna har därför styrt vidare arbetet i sina mentorsgrupper till att handla om närliggande företeelser, som exempelvis civilkurage. Mentorstiden kan också användas till att prata om trygghets- och trivselsfrågor. Personal uppger att vissa frågor, som exempelvis att eleverna ska säga ifrån om

någon kamrat blir retad, kan vara känsliga att tala om för vissa elever, varför dessa frågor tas upp mer diskret. Eleverna uppmanas att kontakta en personal direkt, snarare än att läraren i helgrupp adresserar hur eleverna ska agera. Eleverna vet att de ska och kan vända sig till sina lärare om något händer och de har alla minst en vuxen de känner att de kan vända sig till. Elever kan även uttrycka sina synpunkter på trivseln och tryggheten på skolan, bland annat vid klassråd och elevråd. Mentorerna diskuterar utfall av skolans egna trygghetsenkäter och trygghetsvandringar med sina elever för att på så sätt identifiera var det är otryggt. Däremot diskuterar de inte alltid resultat på andra enkäter med eleverna. Ett exempel är resultaten från Skolinspektionens enkät 2025 där det framgår att eleverna enbart delvis upplever att skolans personal gör tillräckligt för att skydda dem från kränkningar. Då den inte diskuterats med eleverna har personalen inte heller fått ta del av elevernas uppfattning om vad det beror på.

Personalen skapar visserligen några aktiviteter för att främja ett positivt skolklimat över hela skolan men det fortlöpande arbetet under skoldagen är begränsat. Skolåret innehåller flera gemensamma aktivitetsdagar då eleverna samarbetar över klass- och stadiegränser för att bygga en vi-känsla. Exempel på detta är Nobel-dagen, idrottsdagar, Maria Montessoridagen och FN-dagen. Både i dessa övergripande aktiviteter och fortlöpande, i det vardagliga arbetet under skoldagen, har eleverna dock ett begränsat ansvar för att själva bidra till ett positivt skolklimat. De kan visserligen ibland, via elevrådet, ta upp frågor om den fysiska miljön såsom nya möbler i caféet, men eleverna kan inte påminna sig några konkreta insatser som de eller elevrådet gjort specifikt för relationerna elever emellan eller för skolklimatet. Det finns nya planer på att engagera högstadeelever att delta i att anordna aktiviteter för varandra under skoldagen vilket finns för de yngre eleverna på skolan, bland annat genom en sportklubb som ska arrangera utmaningar bland eleverna under en lärares ledning, men detta arbete har inte ännu kommit igång. Högstadeeleverna är välkomna att delta i aktiviteter som anordnas för de yngre eleverna men det är få högstadeelever som deltar till exempel i lågstadiets fredagsdans. Lärarna försöker dock hålla koll på om någon elev är ensam eller utanför och då kommunicerar personalen om detta i arbetslaget och agerar.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att höja verksamhetens kvalitet inom frågeställningen bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande område:

- Lärare och annan skolpersonal behöver arbeta aktivt och medvetet för ett tydligt och stöttande ledarskap samt arbeta för att skapa ett positivt skolklimat under hela skoldagen samt involvera eleverna i arbetet.

Motiveringen till utvecklingsområdet är att även om det finns några strategier för att skapa en gemenskap och ett positivt skolklimat på skolan, så är det huvudsakligen i form av punktinsatser. I det vardagliga arbetet under skoldagen är lärarna begränsat involverade i att utöva ett aktivt och stöttande ledarskap genom sitt bemötande och genom aktiviteter och de förklarar inte alltid sitt agerande så att eleverna förstår vilka regler och förhållningssätt som ska råda på skolan. Genom att heller inte konkret involvera eleverna i att arrangera aktiviteter eller kontinuerligt diskutera förhållningssätt för ett positivt skolklimat med dem, så finns risken att insatser inte får eftersträvad effekt i vardagen.

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn tillsammans med lärarna utvecklar det professionella ledarskapet så att arbetet med ett positivt skolklimat genomsyrar även det vardagliga arbetet. Lärare och annan personal behöver resonera om vad ett positivt skolklimat hela dagen, även på raster, innebär, hur detta kan manifestera sig genom gemensamma aktiviteter och genom elevernas egna insatser. Personalen behöver också vara konsekventa och rättvisa samt motivera sina förväntningar och sitt agerande så att eleverna förstår deras beslut och gör dem förutsägbara. Det är också av vikt att eleverna får reella möjligheter att engagera sig och utveckla sin förmåga att själva också ta ansvar för skolans klimat, då elevers inflytande och delaktighet har positiva effekter på lärar-elevrelationerna och på skolklimatet¹. Det kan exempelvis innebära fler och kontinuerliga tillfällen då eleverna gemensamt och tillsammans med vuxna resonerar inte bara om trygghet och studiero eller värdegrund, utan specifikt om hur ett gott skolklimat bör vara och hur man uppnår ett sådant i vardagen, inte bara vid gemensamhetsdagar. Ett annat sätt är att låta eleverna delta konkret genom att leda aktiviteter som skapar ett positivt skolklimat för alla. Rektorn bör också se till att all personal på skolan manifesterar de gemensamma förhållningssätten i sin vardag och fortlöpande förklarar och diskuterar dessa med eleverna.

¹ För mer information om ett positivt skolklimat, se Skolverket (2022), *Skapa trygghet för lärande – om skolans arbete mot mobbning, trakasserier och kränkande behandling*.

Rektors strategiska arbete för att främja ett positivt skolklimat

Inom detta område granskas hur rektorn arbetar för att det ska finnas ett gemensamt arbete på skolövergripande nivå för att främja ett positivt skolklimat. Detta inkluderar även hur rektorn arbetar och tar ansvar för att lärare och annan personal på skolan utvecklar och förhåller sig till de gemensamma förhållningssätten.

Området inbegriper även att lärare och annan personal ska få vägledning, stöd och kompetensutveckling som möjliggör gemensamma förhållningssätt så att de kan omsätta dessa och verka för att främja ett positivt skolklimat.

Skolinspektionen bedömer följande: Rektorn arbetar i flera delar för att främja ett positivt skolklimat, men utvecklingsområde finns. Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit i intervjuer med rektor, lärare och annan personal, samt inkommen dokumentation.

Gemensamt arbete på skolövergripande nivå

Granskningen visar att rektorn leder ett samlat och strategiskt arbete för att skapa en trygg skola, men kan vidare utveckla gemensamma förhållningssätt för att främja ett positivt skolklimat under hela skoldagen. Rektorns arbete för en trygg skola grundar sig dels i Montessoripedagogikens grundidéer, bland annat genom ledorden "Struktur skapar kultur", dels i det systematiska kvalitetsarbete som efterfrågas av huvudmannen. Rektorn arbetar utifrån flera årshjul, där ett fokuserar på värdegrundsarbetet vilket, tillsammans med PMDK, Plan mot diskriminering och kränkande behandling, ska stävja otrygghet. Lärare, elevhälsa och elever är inblandade som remissinstanser i PMDK där det främjande arbetet i form av konkreta insatser beskrivs och där föregående läsårs aktiviteter utvärderas i en årlig uppföljning. Lärarnas främsta verktyg för att arbeta för ett gott och positivt skolklimat är den 10-punktslista som sedan ett par år används. I listan finns punkter som handlar om att skapa ett gott klimat, där överenskommelser ingår om hur lärare ska agera i och utanför klassrummen. Exempelvis ska de hälsa på eleverna på morgonen, både utanför och inne i sitt klassrum för att alla elever ska känna sig sedda. De har ett klassvärdskap och det finns språk- och svordomsregler. De har också enats om att ha rastvärdar under lunchrasterna men för övrigt finns det få vuxna ute bland högstadieläverna vid de observationer som Skolinspektionen genomför. Genom att checka av 10-punktslistorna och färgkoda utfallet fyra gånger om året får personalen en tydlig överblick över vilka beteenden som brister

och som de därför behöver uppmärksamma och agera på. Skolan genomför trygghetsenkäter årligen, liksom trygghetsvandringar. Utöver trygghetsvandringar arbetar de med den fysiska miljön på skolan genom att bjuda in eleverna via elevrådet och andra råd såsom matråd, biblioråd (sic) och caféråd, där eleverna får ha synpunkter. En effekt av detta är exempelvis att de i elevcafeterian har bytt ut sittpuffar till en mer inbjudande soffa som hyser fler elever. Ett annat årshjul handlar om gemenskapsdagar under året vars syfte är att skapa tillfällen för elever att träffas över klass- och årskursgränser. Det händer att initiativ till åtgärder för att skapa ökad trygghet och trivsel också tas av personalen. Personalen iakttar saker i elevgruppen och lyfter förslag till rektorn som sedan fattar det formella beslutet om en eventuell förändring. Ett sådant exempel är när lärare föreslog att de skulle ha en mobilfri skola, ett annat när elevhälsan efterfrågade en gemensam strategi för att inkludera elever som iaktogs sitta ensamma. Vårdnadshavarna bjuds inte så ofta in att delta i det förebyggande arbetet utan informeras regelbundet om förändringar och överenskommelser via rektorns månadsbrev. Skolans arbete för att skapa ett positivt skolklimat ligger dock i viss utsträckning på ett åtgärdande arbete. När exempelvis en nöjd-kund-index-enkät visade att det förekom en del stök på högstadiet, sattes en personal in för att komma till rätta med detta och när språkbruket elever emellan blev för grovt, satsade skolan på att utbilda lärare i denna fråga och inledde ett arbete med klasserna kring språkbruk och normer. Ett ytterligare exempel är att rektorn på förekommen anledning bestämt att högstadiets elever, när de ska gå till undervisningslokaler som ligger på mellanstadiets område, inte får gå inomhus utan måste gå via skolgården. Detta för att det annars blev för mycket störningar i korridorerna.

Rektorn tar till viss del ansvar för att personalen utvecklar gemensamma förhållningssätt, men det främjande arbetet får inte alltid ett tydligt genomslag i verksamheten. Arbetslagen träffas två gånger i veckan och i dessa forum diskuteras hur de gemensamt kan arbeta med frågor kring trygghet och trivsel. Här är 10-punktslistan en bärande grund för att skapa samsyn. De har även ordningsregler på skolan vilka är skapade av ledningen, men de diskuteras även med lärarna. Utöver utvärderingarna av 10-punktslistan följer rektorn upp hur arbetet går genom att följa arbetslagsarbetet och genom diskussioner på APT (*arbetsplatsträffar*). Om något inte ser bra ut, lyfts det i den pedagogiska ledningsgruppen och förs därifrån vidare ut i forum för kollegialt lärande, där lärarna tar tag i frågan och beslutar om hur de ska agera. Utöver detta finns en värdegrundsgrupp på skolan som bland annat genomför utbildningar kring språkbruk och normer. De förbereder övningar kring dilemman, rollspel, samarbete och tillit utifrån ett specifikt metodmaterial och jobbar huvudsakligen med årskurs 7 i detta. Gruppen diskuterar hur arbetet ska läggas upp och testas övningarna bland personalen innan det tas vidare ut i klasserna och

diskuteras eller genomförs med eleverna. Detta arbete sker inte på mentorstid utan inom ramen för SO-undervisningen. Rektorn följer även upp i sina individuella medarbetarsamtal huruvida medarbetare följer överenskommelserna. Där sätter rektorn mål tillsammans med den individuella läraren, vilka följs upp nästkommande läsår. Det systematiska arbetet till trots, visar Skolinspektionens enkät att det förebyggande arbetet inte alltid leder till önskat utfall. Mellan åren 2023 och 2025 sjönk resultaten markant bland eleverna avseende skolans arbete med att förhindra kränkningar, aktivt elevhälsoarbete, trygghet och studiero samt lärares bemötande av elever. Skolinspektionen noterar att det finns skillnader inom personalgruppen på hur de hanterar det relationella arbetet, medan rektorns analys av detta utfall är att ingen lärare underlåter att arbeta relationellt. Personalens bedömning av sitt arbete visade på ett betydligt bättre utfall och även skolans egna enkäter uppvisar ett bättre resultat, men frågan behöver trots det ytterligare adresseras och analyseras.

Vägledning, stöd och kompetensutveckling

Lärare ges vägledning och stöd för att upprätthålla gemensamma förhållningssätt i arbetet med att främja ett positivt skolklimat medan rektorn främst agerar på förekommen anledning vad gäller kompetensutveckling. För nyanställda finns ett erbjudande om att genomgå en utbildningsinsats inom Montessoripedagogiken vilken bland annat omfattar den specifika pedagogikens förhållningssätt samt relationellt ledarskap, men utbildningen är valfri. Däremot tilldelas alla nyanställda två mentorer som fortlöpande har samtal med dem under den första tiden på skolan, för att utifrån en checklista gå igenom skolans gemensamma strukturer och överenskomna förhållningssätt. Alla i personalen kan kontinuerligt och vid behov få stöd av sina kollegor samt av specialpedagogen. Rektorn uppger att i de fall då de har uppmärksammat brister i sin verksamhet, så söker de relevanta kompetensutvecklingsinsatser. Till exempel har skolans personal de senaste åren erbjudits en fortbildningsinsats kring språkbruk och normer. Detta skedde på förekommen anledning för att personalen skulle kunna arbeta med att skapa förståelse bland eleverna för hur man ska tilltala sina kamrater och hur ett oacceptabelt språkbruk påverkar trivsel.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att höja verksamhetens kvalitet inom frågeställningen bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande område:

- Rektorn behöver utveckla det främjande arbetet för att skapa ett positivt skolklimat och se till att det får genomslag i den vardagliga verksamheten.

Motiveringen till utvecklingsområdet är att trots att skolan har några olika sätt att arbeta förebyggande och främjande kring trygghet och trivsel, så ligger fokus sällan på det vardagliga arbetet med lärarnas bemötande och deras ledarskap, inriktat mot just ett positivt skolklimat. Det framgår också att inte alla elever upplever en helt igenom trygg skola. Eleverna agerar inte alltid i enlighet med de överenskommelser som finns och inte heller alla lärare driver ett tydligt och aktivt ledarskap i att manifesteras de gemensamma förhållningssätten.

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn utvecklar det gemensamma främjande och förebyggande arbetet för att skapa ett positivt skolklimat under hela skoldagen. Genom att synliggöra och verbalisera förväntningar och gemensamma regler och ge möjligheter för alla att resonera om dessa i olika fora på en regelbunden basis, kan de främjande insatserna och de strategier man överenskommit få ett större genomslag i vardagen. Arbetet bör fokusera på att tydliggöra skolans förhållningsätt och personalens ansvar och roller samt att skapa en samsyn i personalgruppen för att de tillsammans ska kunna bidra till ett positivt skolklimat. Det är viktigt att det finns en samsyn kring bemötande och ledarskap för att eleverna ska trivas på skolan och att personalen bemöter eleverna på ett konsekvent sätt. Det är också viktigt att rektorn följer upp att de överenskommelser som görs också efterlevs av alla på skolan, både de olika personalgrupperna som eleverna.

På Skolinspektionens vägnar

X Maria Larsson

Beslutsfattare

Signerat av: Maria Larsson

X Maria Lundström

Föredragande
Signerat av: Maria Lundström

I handläggningen av ärendet har även utredare Verica Stojanovic deltagit.

Bilaga 1: Författningsstöd

Skollag (2010:800)

Av 1 kap. 3 § skollagen framgår att i denna lag avses med

- **undervisning:** processer som på lektioner eller vid andra lärtillfällen leds av lärare eller förskollärare mot mål som anges i förordningar och andra författningar som ansluter till denna lag och som syftar till utveckling och lärande genom att barn eller elever inhämtar och utvecklar kunskaper och värden, och

- **utbildning:** verksamhet som bedrivs av en huvudman enligt denna lag inom vilken barn eller elever deltar i undervisning och andra aktiviteter.

Av 1 kap. 4 § skollagen framgår att utbildningen inom skolväsendet syftar till att barn och elever ska inhämta och utveckla kunskaper och värden. Utbildningen ska främja alla barns och elevers utveckling och lärande samt en livslång lust att lära. I utbildningen ska hänsyn tas till barns och elevers olika behov. Barn och elever ska ges stöd och stimulans så att de utvecklas så långt som möjligt. En strävan ska vara att uppväga skillnader i barnens och elevernas förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen.

Av 1 kap. 5 § skollagen framgår bland annat att utbildningen ska utformas i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar och de mänskliga rättigheterna som människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet samt solidaritet mellan människor. Var och en som verkar inom utbildningen ska främja de mänskliga rättigheterna och aktivt motverka alla former av kränkande behandling.

Av 5 kap. 3 § 1 st. skollagen framgår att alla elever ska tillförsäkras en skolmiljö där utbildningen präglas av trygghet och undervisningen av studiero. Med studiero avses att det finns goda förutsättningar för eleverna att koncentrera sig på undervisningen. Huvudmannen ska säkerställa att det på skolenheten bedrivs ett förebyggande arbete som syftar till att skapa trygghet och studiero.

Enligt förarbetena till skollagen främjas trygghet, liksom studiero, av tillitsfulla relationer, samsyn bland personalen, ett systematiskt arbete och en hög delaktighet av eleverna. Det är viktigt att arbetet för trygghet sker på ett skolövergripande sätt och att skolans personal har ett gemensamt förhållningssätt samt att det inte bedrivs avskilt från undervisningen och utan tillräcklig koppling till elevers vardag. Det förebyggande arbetet omfattar ett aktivt arbete med att främja de normer och värden som ska präglade utbildningen, bland annat alla människors lika värde och respekt för

andra människors egenvärde samt jämställdhet (prop. 2021/22:160 s. 41 och 229).

Av 2 kap. 8 § skollagen framgår att huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i denna lag, föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar.

Av 2 kap. 10 § skollagen framgår bland annat att rektorn beslutar om sin enhets inre organisation och ansvarar för att fördela resurser inom enheten efter barnens och elevernas olika förutsättningar och behov. Rektorn fattar i övrigt de beslut och har det ansvar som framgår av särskilda föreskrifter i denna lag eller andra författningar.

Av 2 kap. 34 § skollagen framgår bland annat att huvudmannen ska se till att personalen som har hand om utbildningen i den verksamhet som huvudmannen har ansvar för enligt denna lag ges möjligheter till kompetensutveckling.

Läroplan för grundskolan (Lgr22 [SKOLFS 2010:37])

Av grundskolans läroplan (Lgr 22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, förståelse och medmänsklighet) framgår att ingen i skolan ska utsättas för diskriminering som har samband med kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, könsöverskridande identitet eller uttryck, sexuell läggning, ålder eller funktionsnedsättning eller för annan kränkande behandling. Alla sådana tendenser ska aktivt motverkas. Intolerans, förtryck och våld, till exempel rasism, sexism och hedersrelaterat våld och förtryck, ska förebyggas och bemötas med kunskap och aktiva insatser. Dessutom ska eleven enligt grundskolans läroplan ((Lgr 22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, god miljö för utveckling och lärande) möta respekt för sin person och sitt arbete. Skolan ska sträva efter att vara en levande social gemenskap som ger trygghet och vilja och lust att lära. Strävan ska vara att skapa de bästa betingelserna för elevernas bildning, tänkande och kunskapsutveckling och även om personlig trygghet och självkänsla grundläggs i hemmet har skolan en viktig roll. Eleverna ska få kännedom om hur de kan få hjälp om de upplever otrygghet i eller utanför skolan. Verksamheten ska präglas av omsorg om den enskilda elevens hälsa, välbefinnande och utveckling.

Vidare framgår det av läroplanen (Lgr 22, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande) att alla som arbetar i skolan ska främja elevernas förmåga och vilja till ansvar och inflytande över den sociala, kulturella och fysiska skolmiljön. Skolans mål är att varje elev visar respekt för och hänsyn mot skolans personal och andra elever som en del av det gemensamma ansvaret för arbetsmiljön på skolan.

Bilaga 2: Granskningens genomförande

Bakgrundsuppgifter

Granskningen genomförs i 30 skolor runt om i landet med inriktning på årskurserna 7-9, i urvalet ingår såväl enskilda som kommunala huvudmän. Montessori Mondial i Lund, med huvudman Pysslingen förskolor och skolor AB ingår i granskningen. Skolinspektionen besökte Montessori Mondial den 5 mars 2026. Besöket genomfördes av utredarna Maria Lundström och Verica Stojanovic.

Montessori Mondial är en del av AcadeMedia-koncernen och har som huvudman Pysslingen förskolor och skolor AB. Skolan är enparallellig med elever från förskoleklass till årskurs 9. Läsåret 2025/26 har skolan cirka 250 elever, varav 75 på högstadiet. Varje klass på högstadiet har 2-3 mentorer beroende på att många lärare på högstadiet arbetar deltid.

Underlag för bedömning

Underlaget i detta beslut utgörs av:

- 60 minuter observationer i skolmiljön
- Två gruppintervjuer med elever
- Två gruppintervjuer med lärare och annan skolpersonal
- En intervju med rektor
- Dokument som begärts in från huvudmannen
- Officiell statistik som finns att tillgå om den aktuella skolenheten/huvudmannen.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens tjänsteanteckning från besöket för att ges en möjlighet att yttra sig över den.

De samlade iakttagelserna från alla skolor som har ingått i granskningen kommer att presenteras i en övergripande rapport. Rapporten är planerad att publiceras höstterminen 2026.

Bilaga 3: Granskningens utgångspunkter

Granskningens huvudsakliga fokus riktar in sig mot arbetet för ett positivt skolklimat under skoldagen och på årskurserna 7-9. Ett positivt skolklimat innefattar bland annat positiva, omtänksamma och stöttande relationer mellan elever och mellan skolpersonal och elever. Detta för att eleverna ska uppleva skola som en trygg, säker och respektfull plats, samt att eleverna uppskattar och känner en samhörighet med skolan. I granskningen är fokus på skolornas främjande arbete. Det främjande arbetet hänger dock så nära ihop med det förebyggande att de är svåra att skilja åt. Med skolklimat avses utbildningen i sin helhet, det vill säga allt som sker under skoldagen inom verksamheten. Arbetet behöver inkludera hela skolan med både de faktiska platser som finns i skolmiljön och alla individer på skolan, som rektor och all skolpersonal. Det huvudsakliga fokuset i granskningen riktas mot hur man arbetar med att främja ett positivt skolklimat och elevernas sociala samspel utanför undervisningstiden och inte specifikt i skolämnen under skoldagen. Hur lärare och annan skolpersonal arbetar med klasserna, elevgrupper och klassklimat är ändå en så pass central del i skolornas arbete för att skapa trivsel och trygghet att det inte går att avgränsa bort helt. Även elevers perspektiv, hur elever involveras i relationsarbetet och hur de stärks i sin förmåga att verka för ett positivt skolklimat är en del av granskningen.

Granskningen syfte

Syftet är att granska kvaliteten i skolors arbete med att främja ett positivt skolklimat och elevernas sociala samspel där hela skolan involveras i arbetet. Skolans arbete granskas i förhållande till Skolinspektionens kvalitetskriterier. För att uppfylla granskningens syfte ska följande frågeställningar besvaras:

- 1. I vilken utsträckning arbetar lärare och annan skolpersonal med att främja ett positivt skolklimat?*
- 2. I vilken utsträckning arbetar rektorn strategiskt för att främja ett positivt skolklimat?*

Kvalitetskriterier

Ledarskap och relationsarbete

Lärare och annan skolpersonal utövar ett tydligt och samtidigt varmt, omtänksamt och stöttande ledarskap i syfte att främja ett positivt skolklimat och positiva relationer under skoldagen; mellan elever och elever samt mellan elever och lärare och annan skolpersonal.

Arbetet präglas av att det finns tydliga strategier och arbetssätt för hur eleverna ska involveras.

Lärare och annan skolpersonal är väl förtrogna med skolans gemensamma förhållningssätt och arbetar medvetet utifrån dessa för att främja ett positivt skolklimat och positiva relationer; mellan elever och elever samt mellan elever och lärare och annan skolpersonal.

Gemensamt arbete på skolövergripande nivå

Rektorn ansvarar för att, genom ett strategiskt arbete, skapa ett positivt skolklimat där hela skolan involveras.

Rektorn tar aktivt ansvar för att skolan utvecklar gemensamma förhållningssätt, som all skolpersonal tillämpar och förhåller sig till.

Vägledning, stöd och kompetensutveckling

Lärare och annan skolpersonal ges vägledning, stöd och kompetensutveckling som möjliggör gemensamma förhållningssätt i arbetet med att främja ett positivt skolklimat.